

Стотика О.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б.Хмельницького

Лашко О.А.,

студентка магістратури Мелітопольського державного педагогічного університету імені Б.Хмельницького

ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЕСТРАДНО-ДЖАЗОВОГО ВОКАЛІСТА.

Проблема формування професійної компетентності естрадно-джазового вокаліста охоплює широке коло питань, пов'язаних з формуванням майбутнього викладача естрадно-джазового вокалу. Мета нашого дослідження полягає в розробці та теоретичному обґрунтуванні форм і методів викладання, які б сприяли формуванню професійної компетентності естрадно-джазового вокаліста. Тому буде доцільно розглянути поняття “професійність” і “стиль”.

Професійність – сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (знання, уміння, навички, досвід діяльності), які необхідні для здійснення особистісно-професійної, соціально-значущої діяльності. Стиль – сукупність образних засобів, художніх прийомів, які формуються в певних суспільно-історичних умовах в контексті світоглядних, загальнокультурних ідеалів епохи і характеризують неповторну своєрідність художніх творів. [2, 288].

Естрадно-джазове мистецтво настільки різноманітне у способах виконання, що лише з великими труднощами визначається спільне ядро, з якого можна було б вивести загальні закономірності. Джаз додав четвертого «кита» до тих трьох, на яких ґрунтувалася академічна музика. Але і відносна важливість цих «китів» – естетичних категорій – в джазі абсолютно інша: замість «мелодія – гармонія – ритм» ми маємо, напевно, «ритм – тембр – гармонія – мелодія». Квінтесенція джазу – моменти, коли соліст «підвішує» ноту: варіює тембр, створює ритмічний малюнок на тлі акомпанементу, не змінюючи при цьому висоти звуку.

У сучасних дослідженнях естрадно-джазового вокалу значне місце посідають праці таких його дослідників, як О.С. Козлов, В.Д. Конен, С.О. Коротков, Л.С. Мархасев, В.М. Олендарьов, В.Т. Романко, В.С. Симоненко. Визначальним для естрадно-джазового вокалу є повне середовище побутування, кількісний показник щодо слухацької аудиторії, наявність попиту в конкретній віковій групі. Естрадно-джазовий вокал нерідко ототожнюють з попсою і за нього часто приймають те, що джазом, по суті, не являється. Це вносить певну плутанину в уяву про естрадно-джазову специфіку і ускладнює його жанрове самовираження. Проблема полягає в тому, що естрадно-джазову музику виконують виконавці академічного плану. В академічній музиці виконавець, якщо, звичайно він не вживається глибоко в композиторський задум, стає просто “виконавцем доручення”, дії якого не пов'язані логікою власних душевних рухів. На відміну від академічної музики джаз характеризується специфічним звуковидобуванням, фразуванням, застосуванням своєрідних виконавських прийомів та здатністю до імпровізації. Тому те що

характерно для естрадно-джазового вокаліста – неприпустимо для академічного, і навпаки. [3, 86].

Провідні українські естрадно-джазові вокалісти, як і більшість закордонних, не можуть обмежуватися вузькою спеціалізацією. Тому вони вводять до свого репертуару популярну і джазову музику в різних пропорціях.

Кожен естрадно-джазовий вокаліст повинен бути професійно і стилістично компетентним, тобто володіти загальними музичними знаннями і, звичайно, знати специфічні ознаки естрадно-джазового вокалу. В багатьох вищих навчальних закладах нашої країни відкриті відділення естрадно-джазового виконавства. Проте, як студенти, викладачі, так і слухачі зустрічаються з певними труднощами, які пов'язані передусім з обмеженою кількістю необхідних методичних видань. Вони присвячені переважно аранжуванню, гармонії, ритміці, навчанню гри на окремих інструментах. Але їй досі залишається невисвітленим питання формування професійної компетентності естрадно-джазового вокаліста [1,3].

Певного визначення естрадно-джазового вокалу у нинішньому науково-методичному доробку дослідників не існує, але якщо назвати його найбільш характерні ознаки, тоді буде зрозуміло, про що йде мова. Естрадно-джазовий вокал визначається індивідуальними якостями вокаліста, до яких належить джазова манера виконання, характерні вокальні тембри, унікальні тональні якості і більш того – джазове фразування, джазова «атака».

Нині, коли активно з'являються й бурхливо розвиваються національно-джазові школи, перед викладачами естрадно-джазового вокалу постає складне та важливе завдання – визначити такі форми і методи викладання, які б сприяли формуванню професійної компетентності естрадно-джазового вокаліста. В подальших наших дослідженнях ми плануємо конкретизувати сутність поняття професійної компетентності естрадно-джазового вокаліста і визначити критерії її сформованості.

Література

1. Горват І. Вассербергер І. Основи джазової інтерпретації / І.Горват, І. Вассербергер. – Київ:Музична Україна, 1980 / пер.зі словацької Л.Лірниченка/спеціальна редакція, передмова та словник В.Симоненка. 120 с.
2. Келдыш Ю.В., Келдыш Т.М. Музыкальная энциклопедия. [Симон – Хейлер]/ Ю.В.Келдыш, Т.М.Келдыш. – М.:Советская энциклопедия, 1981. – 1956 с.
3. Медведев А., Медведева О. Советский джаз. Проблемы. События. Мастера: Сборник статей / А.Медведев, О.Медведева. – М: Сов. композитор, 1987. – 592 с.л..